

T.C
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SİYASAL BİLGİLER FAKÜLTESİ

SEMİNER DERSİ

FİNAL ÖDEVİ

HALK EKMEK

DR. ONUR KARAHANOĞULLARI

ALPER ÇİFCİ

KAMU YÖNETİMİ – 3

03080976

ANKARA - 2006

“HALK EKMEK”

“Halk Ekmek” 1982 yılından itibaren başarıyla yürütölen bir projedir. Kuruluşunun ilk yıllarında maddi durumu iyi olmayan insanlar için başlatılan bu hizmet, günümüzde tüm insanları etkileyecek şekilde yayılmıştır. Kimimiz tadıyla, kimimiz de beklediğimiz uzun kuyruklarla onu hatırlarız. Ankara Büyükşehir Belediyesi ise, bu proje ile Kamu Hizmetini yerine getiren kuruluştur.

Halk ekmek fabrikasını incelediğimizde karşımıza, klasik kamu hizmeti anlayışından farklı olan bir durum çıkmaktadır. Fabrikada yapılan faaliyet yerel kamu hizmeti örgütlenmesine göre şekillenmektedir. Belki, fabrikanın yaptığı faaliyeti su, alt yapı... vb hizmetlerle karşılaştırdığımızda tam bir kamu hizmeti anlayışına sokamayız, çünkü ekmek üretme hizmeti özel sektör tarafından da yerine getirilebilir, tam bir zorunlu mahalli müşterek ihtiyacı karşılayamamaktadır. Yine de belediye, bu hizmeti örgütlenerek yerine getirmektedir ve fabrika kendisine bağılı bir özel şirket durumundadır.

Yirminci yüzyılın ikinci yarısı, teknolojik atılımın ve ekonomik büyümenin şimdiye kadar görülmemiş bir hızda gerçekleştiğı bir dönem oldu. Son yirmi yıllık süreç içerisinde ise, giderek yaygınlaşan Neo-liberal politikalarla dışa açık piyasa ekonomisi tüm dünyada egemen olmaya başladı. Buna karşılık gelir eşitsizliğı ve yoksulluk, başta az gelişmiş ölkeler olmak üzere, birçok ölkede sosyal ve siyasal açılardan da kaygı verici boyutlara ulaştı.

Dünya üzerinde küreselleşmeyle, bir yandan zenginlikler artarken diğler taraftan da yoksulluklar had safhaya ulaşmaya başladı. Yoksulluk, insanların gelirlerinin düşmesiyle alım güçlerinin azalması sonucunda oluşan sosyolojik bir olgudur. Yoksulluk işte böyle zengin bir ortamda, insanca yaşamak için gerekli olan ihtiyaçların karşılanamamasıdır. Bu sorun dünya üzerinde görmezden gelinemeyecek bir hal aldı. Artık yoksulluk evrensel boyutta tartışılmakta, çözümü için çeşitli kurumlarca yardım sağlanmakta veya ölkeler bazında değişik kuruluşlar kurulmaktadır.

İnsanların günlük tüketmeleri gereken en zorunlu ihtiyaçlardan biri de muhakkak ki ekmektir. Ekmeğin önemini anlamak için, dünya üzerinde günlük kazancı 1 \$ olan milyonlarca insanı düşünmek yeterli olacaktır. Çünkü onların ekmekten daha lüks bir gıdası

bulunmamaktadır. Ekmek, toplumun her kesimini ilgilendirmekte ve eskiden beri önemini korumaktadır. Bu büyük pazardan daha fazla pay almak için şirketler ve kurumlar büyük mücadele vermektedirler.

“Halk ekmek”, ilk önce durumları iyi olmayan insanlar için oluşturulmasına rağmen, şu anda toplumun her kesimine hitap etmektedir. Bunu çevremize baktığımızda rahatlıkla anlayabiliriz. Çünkü önceden erken saatlerde kapanan büfeler artık akşama kadar faaliyetine devam etmektedir. Bu da ekmek satışlarının arttığını göstermektedir.

Kuruluş:

Ankara Halk Ekmek ve Un Fabrikası A.Ş. projenin en büyük yapısıdır. 1979’da meclis kararıyla, 70.000.000 TL sermaye ile kurulmuş ve Nisan 1982’de faaliyete geçmiştir¹. Bu fabrikanın ne kadar önemli olduğu Danıştay kararlarına yansımıştır. 22.01.1991’de Sekizinci Dairenin vermiş olduğu 92 no’lu kararda şöyle denilmektedir²: “1980–1981 yıllarında Ankara’da ekmek sıkıntısının çekilmesi, Ankara Halk Ekmek Fabrikasının bitirilip hizmete açılmaması nedeniyle ruhsatsız fırınlara geçici işletilmeleri için muvafakat verilmiş...”

Fabrika ilk açıldığında 200.000 ekmek üretimi gerçekleştirmiş ve bu rakam şu anda 1.250.000 adete ulaşmıştır. Şu anda fabrika 2 trilyon sermayeye sahip ve Türkiye’de ikinci büyük 500 şirket arasında 11. sırada bulunmaktadır. Halen fabrikanın gelişimi ve ekmek üretiminin arttırılması için çalışmalar yapılmaktadır. Özellikle, konuştuğum insanlardan edindiğim bilgilere göre, sunduğu hizmetlerle dar gelirli ailelerin beğenisini kazanan fabrika, 1994’ten itibaren yaptığı atılımlara hep yenisini eklemektedir³.

Tarih	Yıllık ekmek satışı	Büfe sayısı	İşçi sayısı
22. 04. 1982	200.000	19	194

¹ Halk Ekmek Dergisi, sayfa 37, sayı 8, 2004

² D8D. E.1990/1075, K./1991/92, K.T. 22.01.1991

³ Halk Ekmek Dergisi, sayfa 12 ve 15, sayı 8, 2004

27. 03. 1994	220.000	19	194
10. 03. 1996	550.000	?	184
11. 08. 1998	1.250.000	420	249

Tablo 1 – Yıllara göre fabrikanın değerlendirilmesi⁴

Tablodan da anlaşılacağı üzere fabrika çok büyük atılımlar gerçekleştirmiştir. Dikkat edilmesi gereken nokta ise, fabrikanın 94 ile 96 yılları arasındaki durumlarında büyük farkların olduğudur. Fabrika 94’e göre işçi sayısını azaltmış, buna rağmen ekmek sayısını yaklaşık 2,5 kat arttırmıştır. Aşağıdaki tabloda verilen bilgilerle değerlendirme daha net olacaktır.

Tarih	Net Gelir Durumu
27. 03. 1994	5. 618. 858. 639 TL (ZARAR)
31. 12. 1995	41. 518. 845. 269 TL (KAR)

Tablo 2 – Gelir Değerlendirmesi⁵

94 yılında yaklaşık 6 milyar zarar eden fabrika, 1 sene sonra bir anda sıçrayıp 41 milyar kar eder duruma gelmiştir. Bunu yaparken de işçi sayısını 2,5 kat arttırmıştır. Her şey buraya kadar iyi gözükse de sorun fabrikanın böyle bir adımı nasıl gerçekleştirdiğidir? Yöneticiler bu gelişimin iyi bir strateji ve akıllı bir yönetimle gerçekleştiğini söylemektedirler. Oysa bir yerin birden ayağa kalkması sadece iyi planlara dayanmaz belli ekonomik koşulların varlığını da şart koşar. Aslında sorunu tablo 3 ve 4’e bakarak da çözebiliriz. Tablolardan anlaşıldığı üzere belediye büyük bir hisse oranına sahiptir, bu da ona

⁴ Halk Ekmek Dergisinden derleme

⁵ Halk Ekmek Dergisi, sayfa 13, sayı 8, 2004

fabrika üzerinde düzenleme yapmasını sağlayabilir, çünkü fabrika belediyenin kurduğu bir şirkettir. Bu bilgi bize, belediyenin fabrikaya atılım yapmasını sağlamak için destek olduğunu gösterebilir; ama bu tamamıyla bir varsayımdır. Var olan gerçek ise belediyenin etkisinin göz ardı edilemeyeceğidir. Çünkü:

“Üretim ilişkilerine hakim olan ilkelerin eksikliğinde ya da yokluğunda gerçekleşen üretimler kamusaldır. Faaliyeti gerçekleştirenden ziyade söz konusu özellik faaliyetin niteliğini açıklamada belirleyicidir. Devlet örgütlenmesinin üretimi söz konusu olduğunda bu eksiklik kaçınılmazdır. Devlet örgütlenmesinin tamamen üretim ilişkileri alanının ilkelerine tabi olarak faaliyet göstermesi mümkün değildir. Örneğin, bir belediyenin şirket kurması ile özel kişinin şirket kurması arasında fark bulunmaktadır. Belediye şirket kurduğunda başlangıç sermayesi kamu mamelekinden çıkacaktır; şirket kurma kararı ilgili kamu birimince belirli bir usulle alınacaktır. Kamu parası söz konusu olduğu için kamu denetimi sürdüğü gibi siyasal bir organ olan belediye meclisi de denetim yetkisini sürdürecektir. Herhangi bir kişi fırın kurup ekmek üretirse bu özel hizmettir; belediye fırın kurup ekmek üretirse bu kamusal faaliyet ve kamu hizmetidir, içeriği özel faaliyetle aynı olsa bile. İdare hukuku bağlamında getirdiğimiz sınırlamanın dışında, genel olarak kamu hizmeti, siyasal alanın örgütünce üstlenilip belirli oranlarda bu alana dahil edilen faaliyetlerdir.”⁶

Toplumun çok büyük kesimini ilgilendiren halk ekmeğin sevkiyatı, büfeye gelen ekmek taleplerinin sevkiyata işlenmesiyle başlar. Hesaplar yapılır, üretilecek ekmek miktarları ve çeşitleri çıkarılır, sonunda bütün bu bilgiler üretim müdürlüğüne bildirilir. Sevkiyat gece ve gündüz olmak üzere iki şekildedir. Üretilen ekmeğin sevkiyatı, Ankara’nın dört bir tarafında bulunan 420 satış büfesine, Aktif Taşıma Ltd. Şti. tarafından yapılmaktadır⁷.

Sevkiyatın yapıldığı büfelerin hukuki durumuna ise Danıştay kararı temel olmaktadır. Bu kararı öğrenmeden önce yapılan gözlemler ve edinilen bilgiler ışığında iki kaynak ortaya çıkmıştır: İhaleyi kazanan şirketin elemanları ve büfeyi belediyeden kiralayan aileler. 03.03.1998 tarihinde Danıştay Dokuzuncu Dairesinin 837 sayılı kararına göre⁸, ekmek satış kulübesi tahsis sözleşmesinde büfe menkul mal hükmündedir. Bu da, vatandaşların burayı

⁶, KARAHANOGULLARI, Onur, **Kamu Hizmeti**, 2002, Ankara, sayfa 54

⁷ www.ankhalkekmek.com.tr

⁸ D9D. E. 1997/640, K. 1998/837, K.T. 03.03.1998 – Vergi Dairesi -

işlettiğini göstermektedir, zaten büfeyi işleten kişilerle yapmış olduğum görüşmelerde de bu yönde bilgiler almıştım.

Büfeyi işletmek isteyen vatandaşlar fabrikaya bizzat başvuruda bulunmaktadır. Daha sonra fabrika kişileri bir değerlendirmeye tabi tutmaktadır, özellikle yerli halk olma kıstası aranmaktadır. Değerlendirme sonuçları pozitif çıkarsa kişiyle 5 yıllık sözleşme imzalanmakta, usulsüzlük yapılmazsa istenirse süre 5 yıl daha uzatılabilir. Büfe kirası olarak 7 milyon yatırılmakta, ayrıca gerekli vergiler düzenli şekilde ödenmektedir. Büfe sahipleri bir tane normal ekmek başına 10 bin, kepekli ekmek başına 15 bin kazanç sağlamaktadır. Bu 7 milyon her büfe için geçerli bir rakamdır, bu da ilk bakışta ayrımcılık yapıldığı anlamına gelebilmektedir, çünkü diğer bölgelere göre daha fazla ekmek satan yerler olabilmekte, bu da kazançlarını arttırmaktadır; ancak bu sorun daha fazla gelir elde edenlerin daha fazla vergi vermesi ile çözüme kavuşturulmuş gibidir. Fabrika, büfeleri 3 – 5 günde denetlemekte, eksiklik varsa uyarılar belirtmektedir.

Daha çok bilgi edinmek için Ekim 2005 ortalarında fabrikaya gittim. Burada Personel Müdürü Süreyya Karataş ile görüştüm. Yeterli bilgiler alamam da bazı temel bulgular elde ettim. Fabrikada 250 işçi çalışmakta ve işçiler Hak İş'e bağlı Gıda İş Sendikasına bağlı bulunmaktadır. Fabrikanın yapısı aynı kurulduğu gibi sürmüştür, özelleştirme... vs olmamıştır. Fabrika Ankara'da; Keçiören, Altındağ, Yenimahalle, Mamak ve Etimesgut olmak üzere beş bölgeye ayrılmaktadır. Ayrıca Etimesgut ve Yenimahalle'de Halk Ekmek Fabrikaları açıldı, Yenimahalle özelleştirilirken Etimesgut hala faaliyettedir. Etimesgut fabrikası 20. 06. 2002 yılında, EKMESAN tarafından 5 trilyon sermayeyle kuruldu ve 600 bin kapasiteye sahiptir.

Fabrika Fırıncılar Odasına üye değil, ATO ve Sanayi odasına üye. Fabrikada üretimden kar elde edilirse bu yatırıma aktarılmaktadır. Hedef 1.500.000 ekmek üretmek. Belediye yönetimde söz hakkına sahip ama yönetim kurulunda üyesi bulunmamaktadır. Bunu sağlayan, aşağıda da göreceğimiz gibi, belediyenin %97'lik hisseye sahip olmasıdır.

ORTAKLAR	HİSSE ORANI
T.C Ankara Belediyesi	%40
T.C Ziraat Bankası	%18

Türkiye Genel Hizmetler İşçiler Sendikası	%16
Gıda ve İhtiyaç Maddeleri T.A.Ş	%14
Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Md.	%11
Ankara Bakkallar ve Bayiler Derneği	%0.5
Ankara ve Civarı Tüketim Kooperatifleri Birliği	%0.5

Tablo 3- 09.08.1979 tarihinde Ankara Halk Ekmek ve Un Fabrikası A.Ş. kuruluş şeması⁹

ORTAKLAR	HİSSE ORANI
Ankara Büyük Şehir Belediyesi Başkanlığı	%97
Genel İş Sendikası	%2.55
Ankara Bakkallar Derneği	%0.33
Portaş	%0.1
Ankara ve Civarı (Tükkobirlik)	%0.01
Belyo	%0.01

Tablo 4- 01.12.2005 tarihinde Ankara Halk Ekmek ve Un Fabrikası A.Ş. kuruluş şeması¹⁰

Tablolardan da anlaşılacağı üzere Belediyenin hissesi %40'tan %97'ye çıkmıştır. Bu dikkatleri çeken bir değişme olmuştur. Peki, piyasa alanında faaliyet gösteren bir şirkette kamu kuruluşunun ağırlığının olması sorun oluşturmaz mı? Bu soruyu Sayın Karataş'a ilettiğimde aldığım cevap şu oldu: “Hayır, bir şey olmaz. Bizim gayemiz örnek olmak, fiyatları sabit tutmak ve standartlara uygun ekmek üretmektir.” Müdürün yanında bulunan şef ise, nüfus göçüne göre ekmek üretimi az diyordu.

Fabrika günlük çalışma hızını 94'ten bu yana 24 saate çıkarmıştır. Çünkü halk, Halk Ekmek'ten daha fazla üretim beklemektedir. Şefin dediği gibi, göçle artan nüfusa oranla

⁹ Halk Ekmek Dergisi, sayfa 37, sayı 8, 2004

¹⁰ Halk Ekmek Dergisi, sayfa 37, sayı 8, 2004

ekmek üretimi az kalıyor. Üretimi gittikçe artan halk ekmeğin görünmeyen bir yanı da, gücü olmayanlara, özellikle Mamak çevresine, durumları iyi olmayanlara, günde 52 bin ekmeğin bedava dağıtılmasıdır¹¹. Fabrika doğal afetlerde 7 – 8 senedir, özellikle deprem zamanı, 10 milyonu aşkın bedava ekmek dağıttı. Son 2005 Pakistan depreminde de, 10 bin ekmek kapasiteli gezici seyyar fırını ülkeye hibe etti.

Peki, bu kadar büyük sermayeye sahip bir şirketin denetlenmesi nasıl? Süreyya Karataş bu soruya, ortaklardan oluşan denetim kuruluşumuz var demişti. Bu ne kadar objektif olabilirdi ki, muhakkak dışardan bir denetimin olması gerekmektedir. Denetim iç ve dış olmak üzere 2'ye ayrılmaktadır. İç denetim, a) Teftiş Kurulları Denetimi b) Seçilmiş Organların denetiminden oluşur. Dış denetim ise, a) Sayıştay ve TBMM adına yapılan denetim b) Yönetmelik Vesayet ve Yönetmelik Denetim c) Yargısal Denetim d) Halk Denetimi gibi farklı biçimler alır¹². Eğer dışarıdan özerk bir yapının denetimi olmasa, o kurum hakkında ne kadar doğru düşünebiliriz ki? Sadece içten yapılan bir denetim her şeyin kara kutuda kalmasını sağlayacaktır, bu da sermaye sahiplerinin işine gelecektir. Yanıta karşı cevabın böyle olması müdürün bilgisizliği anlamına gelmemektedir, asıl olan dışarının bilgi edinmesini engellemektir.

Sayın Karataş'tan edindiğim en son bilgi, ekmeğin en çok Çankaya'da satılmasıydı. Bu ilginç bir noktadır. Daha çok gelir düzeyi yüksek ailelerin olduğu bir yerde satışların çok olması Halk Ekmeğin topluma yayılışının bir belgesidir. Ekmeğin burada çok satması akla şu soruyu getiriyor: Satışların daha fazla olmasına nüfusun çokluğu mu etki etmektedir, yoksa başka bir şey mi? “Halk Ekmek”, bünyesinde çeşitli mineraller taşımaktadır, bu da insanların dikkatini çekmektedir. Çeşitli kişilerle yapmış olduğum görüşler ve kendi deneyimim de bu sonucu ortaya çıkarmaktadır. Çankaya'nın nüfusunun, Keçiören'in 800.000'e varan nüfusu düşünüldüğünde, diğer bölgelerden o kadar fazla olmaması, ekmek satışının artmasına etkiye bulunmadığını göstermektedir; fakat Çankaya'nın çok ünlü işlek bir semt olması buraya gelen insan sayısını artırmakta, bu da belki, gelen insanların orada ki büfelerden ekmek almasını sağlamaktadır. Ne kadar çok varsayıma dayansa da, bu düşüncenin doğruluk payının yüksek olduğu inancındayım, çünkü bir günde binlerce insan buraya akmaktadır.

---

¹¹ Gazeteci Tansel Hanım, Ankara Büyükşehir Belediyesi Basın Yayın Bölümü

¹² Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı, **Yerel Yönetimler Özel İhtisas Komisyonu Raporu**, DPT, Ankara, 2000'den aktaran GÜLER, Birgül A. ÇINAR, Tayfun, 2004, **Yerel Maliye Sistemi**, 239 – 240

Fabrikadan ayrıldığımda elde edemediğim Yıllık Faaliyet Raporları ile fabrikanın kuruluş kanununu bulmak üzere Ankara Büyükşehir Belediyesine gittim. Buradan yardımcı olunacağı düşünülerek Basın Yayın bölümüne gönderildim. “Halk Ekmek”le ilgilenen gazeteci Tansel hanımla görüştüm. O da pek yardımcı olamadı, araştırdığım bilgilerin verilemeyecek şeyler olduğunu, kendisinin bile bunlara ulaşamayacağını söyledi. Oysa ben devlet sırrı istemiyordum ki, hem artık Bilgi Edinme Hakkı vardı.

Halk Ekmek Fabrikasını daha iyi anlayabilmek için dışarıda bulunan fırıncılara ve onların bağlı bulunduğu kuruluşlara da göz atmak gerekir. Çünkü fabrika piyasada mücadele vermekte, buradaki rakipleri de özel sektörden oluşmaktadır. Sonunda bu karşılıklı mücadele içinde de kamu kuruluşu olan Belediye bulunmaktadır, hem de büyük bir hisseyle. İşte bu durum, mülkiyet-eşitlik-özgürlük ilkelerini benimseyen Kapitalizmin ruhuna aykırı düşmektedir. Piyasada geçerli olan anlayış, kamu kuruluşlarının dışarıda kalması gerektiğidir; eğer bu kuruluşlar içeri girerse rekabet ortamının bozulacağından, tekelleşmenin olacağından korkulmaktadır. İşte bu ortamda, fırıncılar ellerinden ekmeklerinin alındığını, Belediyenin ekmek sektörüne girerek tekel oluşturduğunu, bunun da kendi ekmek satışlarının azalmasına sebep olduğunu belirtmektedirler. Kendi açılarından çok haklılar, çünkü gelirleri azalmıştır. Azalan bu gelirler de Halk Ekmek Fabrikası tarafından elde edilip yeni yatırımlara aktarılmıştır.

Halk Ekmek Fabrikası yaptığı faaliyetlerle Kamu Hizmetini yerine getirmektedir. Kamu Hizmetini yerine getiren bir kuruluşunda elde ettiği gelirler¹³: a) Maliyetleri aşarsa kar’a dönüşür ve bu yatırımlara aktarılır b) Maliyetlerle eşitse Kamu fiyatı oluşur, hizmet devam ettirilir c) Maliyetlerin altındaysa sübvans e ettirilerek (zarar başka alanlardan telafi edilir) hizmet devam ettirilir. Fabrika da, duyulan haberlerde görüldüğü ve Sayın Karataş’ın da dediği gibi devamlı yeni yatırımlar yapmaktadır. Bu gelişme de piyasa alanında şirketi daha güçlü hale getirmektedir. Fabrikanın elde etmek istediği hedefinin 1. 500. 000 olması ve devamlı yatırımlar yapması da gelirlerin yatırımlara aktığını göstermektedir.

Bütün bu gelişmelere rağmen, fırıncılar ve bağlı bulundukları kuruluşlar (ATO, Türkiye Fırıncılar Federasyonu ve Fırıncılar Odası) hiçbir zaman dava yoluna gitmemişler, sadece eylem (yürüyüş... vs) yapmakla yetinmişlerdir. Peki, niye böyle sessiz kaldılar?

---

¹³ Yerel Yönetimler I Ders Notları, HAMAMCI, C.

Rekabet etmeye güçleri kalmadığı halde neden dava açmadılar? Bu soruların çözümü için ilk önce kuruluşların yapısını inceleyelim. ATO, özel sektör piyasasının %80'ine sahiptir, Halk Ekmek Fabrikası da buraya bağlı bulunmaktadır. Muhakkak ki, bu kadar orana sahip olması onu söz hakkına sahip yapmaktadır. Ankara Fırıncılar Odası ise 409 karar no'lu Danıştay kararına göre, 507 sayılı kanuna¹⁴ (Esnaflarla ilgili) tabi Kamu Kurumu niteliğinde ki meslek kuruluşudur ve üyelerinin menfaatlerini korumakla mükelleftir. Gerçekten üyelerini korumaya çalışmakta fakat piyasada yeterli güce sahip olamadığı için biraz geri kalmaktadır. Bu tablodan da anlaşılacağı üzere, ATO gibi güçlü bir kuruma üye olup, bünyesinde de %97 hisselik Ankara Büyükşehir Belediyesini taşıyan Halk Ekmek Fabrikasına karşı dava yoluna gitmek biraz güç olacaktır, bireylerin yargı yoluna gidip de başarılı olamayacakları ön yargısı da bunda etkili olmaktadır.

Halk Ekmek Fabrikasına bir de Sosyal Devlet açısından bakmakta fayda var. Ülkemizi felaket bir hale sokan krizlerde fabrika üretim artışına gitmemiş, fakat piyasaya göre fiyatları biraz daha aşağıda tutarak halkın alım gücünü arttırmıştır. Yıllara göre ekmek fiyatları şöyle düzenlenmiştir:

YIL	HALK EKMEK
1999	75. 000
2001	100. 000
2005	150. 000

2004 yılında 200 gr Halk Ekmek 150 bin iken, özel sektörde 300 gr ekmek 400 bin lira idi, bu da bir ekmekte 175 bin lira kazanç sağlamak demektir. Krizlerde ne kadar indirim yapmasa da, Halk Ekmeğin insanlara faydası açıkça görülmektedir.

Her gün Türkiye'de 120 milyon ekmek üretilmekte, bunun 12 milyonu çöpe atılmaktadır. Ankara'da ise israf rakamı 600 bin'dir¹⁵. Bu sonuç Ankara'da ortalama günlük 6 milyon ekmek üretildiğini göstermektedir. Fabrikada ise günde 1,2 milyon ekmek üretilmektedir, bu da Ankara'da ekmek üretiminin %20'sini ele geçirmek demektir. Aslında bu rakam bize, üretimin o kadar çok olmadığını göstermektedir. Hele bir de ürettiği ekmeğin

¹⁴ D8D. E. 1995/2045, K. 1997/409,

¹⁵ [www. ntvmsnbc. com/nems/317961](http://www.ntvmsnbc.com/nems/317961) ve Sağlık bakanlığı, Refik Saydam Hıfzısıhha Merkezi Başkanlığı, **Sağlıklı Beslenme ve Gıda İsrafı adlı rapor**

% 5 civarını (52.000) durumları iyi olmayanlara bedava dağıttığı düşünülürse fabrikayı daha iyi anlarız. Bir yandan ekmek üreten bu fabrika, bünyesinde bulunan işçilere ve büfede çalışan ailelere ekmek kapısı olmakta, bir yandan da halka daha ucuz ekmek sunmaktadır.

Bu kadar iyi tarafları olmasına rağmen, belediyenin var olan yüksek hissesi ile piyasanın yapısını ve işleyişini bozması fabrikaya olumsuz bakılmasına neden olmuştur. Çözülmesi gereken nokta bu oranın daha aşağılara indirilmesidir. Biliyoruz ki bütün fırıncılar Belediyenin tamamen çekilmesini, yani fabrikanın özelleştirilmesini istiyorlar; ama Belediyenin arkasından tamamen çekilmesiyle, bu “Halk Ekmek” projesinin de ne kadar başarılı olacağını sanırım biraz düşünmek gerekecektir. Yoksulluğun giderek büyüdüğü bir ortamda insanların böyle projelere ihtiyacı olmaktadır. Halk ekmek’te bunu başarıyla sürdürmüştür

KAYNAKÇA

- Karahanoğulları, Onur, **Kamu Hizmeti**, sayfa 54, Ankara, Turhan kitabevi, 2002
- **Halk Ekmek Dergisi**, 8. sayı, Ankara, 2004, sayfa 12 – 13 – 15 – 37
- www. Ankhalkemek. com. tr.
- Karataş, Süreyya, **Ankara Halk Ekmek Fabrikası Personel Müdürü**
- Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı, **Yerel Yönetimler Özel İhtisas Komisyonu Raporu**, DPT, Ankara, 2000'den aktaran Güler, Birgül A., Çınar, Tayfun, 2004, **Yerel Maliye Sistemi**, 239 – 240
- Gazeteci Tansel Hanım, **Ankara Büyükşehir Belediyesi Basın – Yayın Bölümü**
- Hamamcı, C., **Yerel Yönetimler I Ders Notu**, 2005, SBF
- www. ntvmsnbc. com/nems/317961 ve Sağlık bakanlığı, Refik Saydam Hıfzısıhha Merkezi Başkanlığı, **Sağlıklı Beslenme ve Gıda İsrarı adlı rapor**

Danıştay Kararları:

- D8D. E.1990/1075, K./1991/92, K.T. 22.01.1991
- D9D. E. 1997/640, K. 1998/837, K.T. 03.03.1998 – Vergi Dairesi –
- D8D. E. 1995/2045, K. 1997/409,